

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

ՄՕՐ ՄԸ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ

Օր մ'աչերըս խոնջած, սրբնութենէ՝ արցունքէ,
Պարտուած ըմբռի մը պէս, որ զէնքն ի բաց կը թողու,
Կ'ըսէի արեւոյսին. «ի զուր կուգաս դուն փայլիլ,
Բնութիւնը մեր աչերն հրաւարիփով կը պատրէ.
Եւ երկինք ծիրանեփեան իր գոյներով ներկրած,
Ըզմեզ ծաղրելու համար միայն կը ժրպփի:

Զրկայ սուս, չրկայ իրաւ. բոլորն անուրջ ու խաբկանք,
Յնո՛րք սրբի՝ զոր ընդերկար կը սածէ յոյս մ'ընդունայն:
Մեր վիշտերն են միակ նամարտութիւնքն, ո՛վ մարդիկ:
Աչերու այն փայլակը՝ զոր մենք կեանք կը կոչենք,
Հազիւ պան մը կը ցոլայ մեր զօռնուած հոգւոյն դէմ,
Եւ ընդհուպ կը շփանքի, այլուր երբալ վառուելու:

Քանի մեր աչերը բանանք, այնքան խորին է գիշերն.
Աւառահն բացատրելու երազուած բառ մ'է Աստուած,
Անդո՛ւնդ աղջամղջին, ուր արձակուած է մեր միտքն,
Ամէն ինչ ծրփայ, ամէն ինչ բաւալի զերդ փոշին՝
Որ երես ասպարէզին մէջ կը յառնէ մըրկելով.
Մըսաբախ խելարի մը փայլերուն տակ մոլար:

Կ'ըսէի, եւ նախանձով կը դիտէին իմ աչերս
Այն բաներն որ անըզգայ կեանք մ'ընդունած էին սոսկ.
Եւ որոնց մէջ ոչ մէկ երազ չէր խանգարեր փունն երբեք,
Ակօսին, ապառաժին բիբերս յառած նայէի,
Ու ակնարկըս կ'ըսէր, աւա՛ղ ինչո՞ւ չեմ նրման
Գոնէ՛ անբանին եւ անուպայ այդ ժայռին:

Թափառկոտ այդ նայուածքըս նաւագի մ'իբրեւ աչքն,
Որ համբայ կը հարցընէ կոհակածուփ անդունդէն,
Յանկարծ սեւեռեցաւ զերեզմանի մը վրայ.
Գերեզման, դառըն վրէժի սիրելագոյն այդ նաւակն,
Ուր իմ մայրըս ծածկող նըւիրական դալարիքն
Ուռնացաւ գիւղակի մ'արցունքներուն շիրերով:

Հոն երբ կնոջ կերպարանքին ներքեւ սօղեալ հրեւտակն այն
Աւանդեց հոգին ձեռքն իր Աստուծոյն՝ իր լոյսին,
Ինչպէս նրազը կը փչեն երբ առաւօտը ծագի,
Յաւէ՛ս իր սիրած սեղաններուն շուրջն տակ,
Իմ ձեռնովըս փորեցի ցած ու անձուկ օրեւան մ'
Հանդերձեալ բընակութեան վրայ բացուած դուռ մը նեղ:

Հոն նրնջէ իր յոյսովն այն ոյր ժրպիսը զըւարթ
Դեռ աչերըս կը փրնսռէր համայնագրաւ այն ժամուն,
Սիրեն՝ աղբիւրն իմ սրբիս, եւ ծոցն որ զիս յըղացաւ,
Այն ձայնն՝ որ դիեցուց զիս իր կաթովն ու զըթով,
Այն քեւերն՝ որ զրգուանքի եղան եւ եք օրօրոց,
Այն շուրթերն՝ որոնցմէ ընդունեցի ամէն ինչ:

Հոն նրնջեն վաթսնեակ ամերը միեւնոյն խորհուրդի,
Կեանքի մը՝ որ անցաւ միեակ բարիք գործելով,
Կեանք սիրոյ, անմեղութեան, ամբըծութեան եւ յոյսի,
Այնքան սեւեռանքներն իր Աստուծոյն յեղեղուած,
Մահուան մէջ այնքան հառաչք, եւ այնքանի լաւութիւնք
Իբրեւ գրաւական տրուած անմահ մի կեանքի:

Ի՛նչ անհուն գիշերներ տառապանաց նըսկելու,
Որչա՛փ հաց՝ իրմէ խնայուած՝ տալու համար աղբասին,
Ի՛նչ ողբեր՝ միշտ պատրաստ խառնուիլ այլ ողբերու,
Ի՛նչ հրատապ հառաչանքներ դէպի ուրիշ հայրենիք մ',
Ու որքան համբերութիւն դառըն կեանքի տոկալու,
Որուն բրաբիոնն պատրաստուած է այլուր:

Այս ամէնն ինչ ո՞ւ համար, որպէսզի խորե մ'աւազուս
Յաւիտեան այդ անըստառ էակն իր մէջ ընկելովէ...
Որպէսզի պարտաւանան անով անարգ աղօսներն.
Որպէսզի մեռելոց խոսն՝ որ իր տապանը կ'ծածկէ,
Ոտներուս տակ անի՛ աւելի քանձր ու կանաչ.
Եղճւկ, ափ մը մոխիր այդ ամենուն կը բաւէր:

Ոչ. փոշուրն վրայ լոյս տալու համար երեք ֆայլերու,
Այդ անհուն լոյսն՝ Աստուած պիտի երբեք չըսեղծէր.
Այդ հոգին խորահայեաց, որ դիւցազնի մ'ունէր ճիգ.
Զո՛ւր այս ցուրտ ֆարին վրայ նայուածքն ինքնին սեւեռի.
Զօրաւոր ես քու տեսնով քան շիրիմն, ո՛վ լաւութիւն.
Ու մահէն աւելի դուն ակընյայտնի կերելիս:

Եւ իմ աչքս յաղթահարուած վրկայութեանմբն այդ շրթեր,
Բարձրացաւ երկրէս վեր. ու մութ ամպէն ելաւ դուրս.
Եւ սիրտս խաւարամած գրտաւ իր ջահն վերըսին:
Երանի՛ անոր՝ որուն Աստուած տուաւ մայր մը սուրբ.
Ի զուր կա՛րծր է կեանքն յասիս ու մահն ի զուր է լեղի.
Ո՛վ կըրնայ տարակուսիլ անոր շիրմին վրայ հակած:

Թրգմ. Ե. Ե. Գ.

Լ.Ա.ՄԱՌԴԻՆ